

Všeobecná informace o kongresu DGKL, který se konal 28. 9. až 1. 10. 2016 v centru Rosengarten Mannheim

J. Kratochvíla

Na sklonku září se konal v Mannheimu (již poněkoliakáté) kongres Deutsche Gesellschaft für klinische Chemie und Laboratoriumsmedizin e. V. (dále DGKL) v kongresovém centru Rosengarten. Toto centrum je pro podobné odborné akce velmi výhodné. Leží v centru Mannheimu, je přímo propojeno s kvalitním hotelem Dorint a zároveň je v jeho suterénu i dostatečně velké parkoviště pro cca 700 aut. Vedle toho je zde k dispozici mnoho velkých i menších snadno dostupných jednacích sálů jak ve vlastním centru, tak i v s ním propojeném hotelu. Některé z nich jsou vybaveny mikrofony u každého místa/pultu posluchače, takže diskuse je pak rychlá, věcná a dobře slyšitelná po celém sále. Sjezdu se zúčastnilo přes 1200 odborníků a vystavovatelů převážně z Německa. Jednání i výstava probíhaly na třech podlažích. Část kongresu se konala, jak už jsem uvedl, v sálech přilehlého hotelu Dorint. Pro Čecha je toto místo obzvláště příjemné a může se zde cítit „jako doma“ i z jiného, než rzye odborného důvodu. Město založil (kolem roku 1606) falcký kurfiřt Friedrich IV. a postupně se Mannheim stal kurfiřtskou rezidencí (1720) s významnou kulturní (zejména hudební) historií. Vytvořil se tu nový instrumentální hudební styl a v čele této hudební expanze byly i do Mannheimu pozváni čeští skladatelé a hudebníci (Stamic, Richter, Fils). A tak zahájení kongresu i konečná plenární schůze DGKL probíhaly v jednom z největších sálů komplexu – Stamitzsaal (Jan Václav Stamic (1717 – 1759)). Řada přednášek pak v Franz-Xaver-Richter-saal (František Xaver Richter (1709 – 1789)) a tak dále.

Protože se zde konalo již v dřívějších letech několik kongresových a odborných akcí DGKL, může autor směle srovnávat. Letošní kongres byl jistě „nejbezpečnější ze všech zde konaných“, které jsem kdy absolvoval! Všude, po celém komplexu byly z bezpečnostních důvodů (viz. Nedávné teroristické atentáty a útoky v Německu) rozsety kontroly, a tak bylo centrum Rosengarten/Dorint neprodyšně uzavřeno. Například než jsem se dostal z pokoje

do kongresových prostor (vše propojeno v jeden komplex; výtahem i mezi patry uvnitř hotelu se dalo pohybovat jen s hotelovým plastovým klíčem). Byl jsem kontrolován hned 4x. I u pohyblivých schodů mezi patry již vlastního centra Rosengarten, u šaten, vstupu na výstavu stáli po celou dobu akce pracovníci ochrany. Výhodou toho bylo, že se do těchto prostor nikdo nepovoláný nedostal a jednání mělo potřebný klid.

Z důvodů transparentnosti již nějaký čas vždy veřejně předem uvádí DGKL své sjezdové sponzory i částky kolik přispěli a tak tomu bylo i v tomto případě. Jen jako příklad jsou někteří z nich, uvedeni v tabulce:

Sponzor	Částka	Účel
Roche	34 000,- €	Výstava, symposium, sponzoring
Abbott	21 000,- €	Výstava, sponzoring
Ortho Clinical Diag.	18 325,- €	Výstava, sponzoring
Beckman - Coulter	18 400,- €	Výstava, symposium, sponzoring
NOVA Bio-chem GmbH	13 100,- €	Výstava, symposium, sponzoring
Berlin - Chemie	14 850,- €	Výstava, symposium, sponzoring

Pracovně byla akce enormně náročná. První přednáškové bloky začínaly již v 7,15 hod. a poslední končily ve čtvrtek 29. 9. v 18,45 hod. a v pátek 30. 9. pak končilo celé jednání po plenární schůzi DGKL (v 18 hod. ve Stamicoev sále) v cca 20,30 hod. Přednášelo se souběžně až v 8 sálech najednou a to prakticky bez přestávek. Přestávky na kávu? Neexistovaly! Polední přestávky? Místo nich byla souběžně v pěti sálech známá „lunch-symposia“. Časový harmonogram byl striktně dodržován. Samozřejmě musel být, jinak by se večer nedalo ani skončit... Výhodou souběžně probíhajících přednáškových bloků bylo to, že v žádném sále nebylo přeplněno a že se přibližně tisíc odborníků vhodně rozdělilo do jednotlivých jednacích prostor. Nevýhodou pak bylo, že se mnoho bloků z toho, co mnohé z nás zajímalo, nedalo vůbec časově stihnout. Prodlevy během dne tak byly prakticky jen dvě, a to dopoledne jedna hodina kdy probíhala plenární

přednáška a v dalších sálech se „teoreticky nemělo nic konat, ale samozřejmě se zde konala řada akcí firemních“. A pak odpoledne hodinové „Posterbegehung - Posterführung DGKL“, kdy vybraní přední odborníci po oba dny absolvovali diskusi s autory u jim určené tematické skupiny posterů. Za odměnu pak vybraný autor/autoři z dané skupiny mohl přednést před určeným přednáškovým blokem pětiminutové expozé o problematice diskutované v jeho/jejich posteru.

Kongres zahájilo ve středu 28. 9. v 18 hod. (vedle pravidelných hudebních vložek a vystoupení a pozdravů zástupců města a university (Mannheim – Heidelberg)) udělení ceny Felix Hoppe Seiler Preis prof. Wolfgangu Vogtovi (autorovi strategii Total Quality Management a EFQM – Modell a spoluautorovi prací na Rilibäku 2008 až 2016), který měl následně krátkou přednášku o tomtéž. Hlavní, velmi zajímavou přednášku přednesenou německo-anglicky uvedl prof. Oliver Ullrich z ETH Curych a týkala se vlivu stavu beztlíže na imunitu (Bedeutung der Schwerkraft für die Funktion von Immunzellen). Autor, přední odborník v oblasti vesmírného lékařského výzkumu, člen kolegia NASA ze špičkové (snad podle žebříčků nejlepší evropské) university byl zárukou opravdu výborné přednášky. Svou přednášku uzavřel poměrně pesimisticky: „ve vesmíru již delší dobu létá sud bez dna (mezinárodní vesmírná stanice ISS), jehož provoz stojí miliardy €. A tam přítomné osoby jsou pak pro vědu a výzkum prakticky nepoužitelné... K čemu to všechno prosím je?“

Z konaných odborných bloků uvádím sympozium o externím hodnocení kvality organizované Referenzinstitut für Bioanalytik Bonn (dále RfB) organizací řízenou přímo nadací německé DGKL a spolupracující dlouhodobě i s SEKK Pardubice. Vedle této organizace pro poskytování externího hodnocení kvality existuje v Německu ještě obdobná organizace INSTAND e. V. Obě organizace jsou „určeny přímo dle německého zákona“ Medizin-Produkt-Gesetz (MPG) a jeho části Rilibäk (Die Richtlinien der Bundesärztekammer zur Qualitätssicherung laboratoriumsmedizinischer Untersuchungen in der Heilkunde (zákonný - předpis Spolkové lékařské komory k zajištění kvality v klinických laboratořích, jehož poslední verze je platná od 1. 1. 2008)). A všechny subjekty poskytující laboratorní vyšetření a analýzy v německém zdravotnictví musí povinně absolvovat EHK právě a jen u těchto dvou organizací dle výše uvedeného předpisu. Při kontrole se pak musí jimi vydaným platným Certifikátem či Potvrzením o účasti, včetně průkazu o plném dodržování všech zákonných

zásad Rilibäku, prokázat kontrolním orgánům jednotlivých ministerstev spolkových zemí (Mess- und Eichwesen Amt). Obě organizace mají také přidruženou vlastní referenční a kalibrační laboratoř (RfB má svoji v Bonnu a v Hannoveru). Na sympoziu vystoupili čtyři přednášející z RfB (dr. A. Kessler, dr. W. J. Geilenkeuser dr. Ch. Ritter-Sket a ing. J. Leidheiser). RfB pracuje pro více než 7000 účastníků z Německa a zahraničí (10 až 15 %), má 23 stálých zaměstnanců a 57 externích supervizorů a spolupracovníků. Provádí EHK nejen v oblasti obdobné SEKKu, ale i ve virologii, mikrobiologii, parazitologii, sérologii a všude, kde to nařizuje výše zmíněný Rilibäk. Úzce spolupracuje vedle SEKKu i s IFCC, EFLM, JCTLM a řadou dalších organizací. EHK zde realizuje i několik vybraných laboratoří amerických, britských, francouzských, australských a dalších. Výhodou RfB je připojená součinnostní referenční laboratoř, kde se určují pro připravené vzorky vztažné hodnoty typu CRV a AV (certified reference value a assigned value). Je třeba dodat, že RfB má i vlastní lyofilizační zařízení umožňující v jedné sérii lyofilizovat najednou až 1600 lahviček či ampulí. Sympozium se zabývalo převážně právě novými programy EHK (virologie, mikrobiologie, parazitologie, sérologie) a jejich komplikovaným vyhodnocováním. Jejich klasický rutinní program (obdoba SEKKu) je již zaběhnut a má trvale standardní podobu obdobnou EHK u nás.

Dále i upravám a novinkám v činnosti jejich „Cibule“ (on-line zadávání a vydávání výsledků EHK). Bylo též uvedeno i několik příkladů z činnosti referenční laboratoře při určování vztažných hodnot jak rutinních, tak speciálních analytů. Ve vedení RfB nastaly letos zásadní změny. Do důchodu odchází dlouholetý vedoucí RfB dr. Rolf Kruse a vedení RfB převzal dr. Wolf-Jochen Geilenkeuser a jeho zástupkyní se stala dr. Anja Kessler, která zároveň i řídí referenční laboratoř RfB v Bonnu. Referenční laboratoř v Hannoveru je již dlouho vedena předním odborníkem prof. G. Schumannem (který přednášel několikrát na sjezdech naší společnosti).

Z mnoha dalších bloků snad jen názvy některých z nich (viz. abstrakta níže):

- Zirkulierende mikroRNAs – diagnostisch relevant?
- Neue molekulare Zielstrukturen für Biomarker und Therapie DM
- Novel aspects of coagulation and inflammation
- Vaskuläres Remodeling und Komplikationen
- Zirkulierende Tumor DNA
- Neue analytische Technologien
- Gerinnung und Entzündung

- Pathobiochemie und Biomarker zur Diagnostik fibrosierender Erkrankungen.

A samozřejmě byly v programu i bloky o POCT, řízení a ekonomice laboratoří, využití MS v laboratorní medicíně, TDM, referenci, validaci a verifikaci atd.

Snad za zmínku stojí i vlastní plenární schůze DGKL, která kongres v pátek zakončovala. Zde se vždy 1x ročně jedná o všech zásadních opatřeních v rámci laboratorní medicíny v Německu. DGKL i úzce spolupracuje se Spolkovou lékařskou komorou BÄK (Bundesärztekammer) a o všem se rozhoduje přímým hlasováním na plenární schůzi, které se mohou zúčastnit jen řádní členové DGKL. Pokud by se schůze chtěl zúčastnit někdo mimo DGKL, o jeho účasti/neúčasti se přímo na začátku schůze hlasuje (v Mannheimu byl takový souhlas hlasováním udělen jednomu pracovníkovi „nečlenovi DGKL“). Na schůzi se rozhoduje třeba o obsazení ústavů laboratorní medicíny universit v Německu, řeší se záležitosti BÄK a schvaluje řada předem připravených odborných materiálů. Byla schválena například řada změn v platném Rilibäku (vypadly z něj analyty jako CA 19-9 a lipáza, přibylo CA 15-3 a FSH, změnily se některé meze D_{max} a kontrolované analyty a parametry i v jiných oborech než je klinická biochemie - kmeny, kultury, viry, bakterie atd.). Aby schůze byla akční, dostávají členové DGKL podrobné podklady k jednotlivým bodům, které se budou na schůzi projednávat, již asi dva měsíce předem písemně (včetně

podrobných životopisů kandidujících členů na posty ve vedení DGKL). Autor je členem DGKL od roku 1990 a tedy snad „pamětníkem“ a může proto i sledovat postupnou změnu postoje klasických spolkových zemí (Spolková republika Německo) k bývalému „východnímu Německu“. V počátcích prošel každý člen z bývalé NDR před schválením ke vstupu do DGKL povinnou lustrací (tři posudky od členů DGKL z klasických spolkových zemí a projednání každé přihlášky i s posudky na výboru společnosti). To se postupem času samozřejmě zrušilo a došlo ke sjednocení a splnutí částečně rozdílných úrovní laboratorní medicíny v NDR a SRN. A nyní již mají v sedmičlenném výboru DGKL převahu právě odborníci z „bývalé NDR“. Předsedou DGKL je prof. Berend Isermann z Magdeburgu, pokladníkem prof. Thomas Demant z Drážďan, členy jsou např. prof. Uta Ceglarek z Lipska a nově byl v Mannheimu zvolen prvním místopředsedou prof. Mathias Nauck z Greifswaldu. Na jednání plenární schůze bylo i určeno místo dalšího kongresu DGKL v roce 2017, ten se bude konat ve dnech 11. až 14. října 2017 v Oldenburgu.

Autor zde neuvádí pro nedostatek prostoru a času obsah mnoha dalších zajímavých odborných symposií a akcí, ale zájemcům rád zašle kompletní abstrakta kongresu na vyzádání (pište na kratochvila@sekk.cz). Případným zájemcům mohu zaslat i novou schválenou verzi Rilibäku, jak je referováno výše (Rilibäk_2014-Bekanntgabe-2015).